

**Δημόσιος Διάλογος
στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
για το Μέλλον της Ευρώπης**

Πέμπτη, 4 Νοεμβρίου 2021
Ξενοδοχείο “Royal Olympic”, Αίθουσα “Kallirroe Hall”

ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η πανδημική κρίση της Covid-19, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη και ο ψηφιακός μετασχηματισμός ανέδειξαν εμφατικά την αναγκαιότητα αναθεώρησης και προσαρμογών σε πολλούς τομείς της δημόσιας σφαίρας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο κρατών-μελών, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου που διανύουμε, όσο και πιο μακροπρόθεσμα.

Οι προεκτάσεις όλων των σύγχρονων προκλήσεων είναι ορατές σε όλες τις χώρες της Ευρώπης σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Οι επιπτώσεις, όμως, των παραπάνω προκλήσεων, είναι πιο ευδιάκριτες στις χώρες της περιφέρειας, οι οποίες μόλις πρόσφατα εξήλθαν από τη δεκαετή οικονομική κρίση.

Οι επιμέρους κρίσεις, δηλαδή η πανδημική, η κλιματική κρίση αλλά και η προσφυγική κρίση έδωσαν την ευκαιρία στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και την ΕΕ να επαναφέρουν στο επίκεντρο τις αξίες της αλληλεγγύης και της συνεργασίας, διαμορφώνοντας ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση έκτακτων κρίσεων.

Η πρωτοβουλία για την έναρξη διαλόγου για το Μέλλον της Ευρώπης αποτελεί ένδειξη αναγνώρισης της σημασίας της φωνής των πολιτών και των κοινωνικών φορέων που εκπροσωπούν τους διεθνείς και εθνικούς οργανισμούς κοινωνικού διαλόγου.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η παρέμβαση της ΕΟΚΕ για ένα κοινό ευρωπαϊκό όραμα με θεμέλιους πυλώνες την οικονομική ευημερία των πολιτών, τη βιώσιμη περιβαλλοντικά ανάπτυξη και την πολυδεκτική ανοιχτή ευρωπαϊκή κοινωνία, αποτελεί την κοινή βάση διαλόγου και αμοιβαιότητας ευρωπαϊκών και εθνικών θεσμών, με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η Ευρώπη χρειάζεται ένα νέο αφήγημα με σκοπό να ενισχυθούν ο συναισθηματικός δεσμός μεταξύ των Βρυξελλών και των Ευρωπαίων πολιτών. Επιθυμεί η Ευρώπη να προσφέρει στους πολίτες της ποιότητα ζωής και ευημερία. Μια Ευρώπη που:

- θα αποτελεί θεματοφύλακα των κοινών θεμελιωδών αξιών
- θα προάγει σε παγκόσμιο επίπεδο τη βιωσιμότητα, το ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο και την πολυμερή συνεργασία
- θα αποτελεί προτυπό όσον αφορά το μοντέλο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής βασισμένο στο δίκαιο ανταγωνισμό την αλληλεγγύη χωρίς σύνορα
- θα αποτελεί μοχλό βιώσιμης ευημερίας

Η ΕΕ μέσα από τον ανοιχτό διάλογο μπορεί να αναδειχθεί εκ νέου ως κοιτίδα συνεργασίας, αλληλεγγύης, κοινωνικής ευθύνης, οικονομικής δημοκρατίας, πολιτισμού αλλά και διασφάλισης της ειρήνης σε ολόκληρη την περιοχή που περικλείει την ευρωπαϊκή επικράτεια και τις όμορες περιοχές.

Αλλά και σε εθνικό επίπεδο, τα σύγχρονα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία των πολιτών αποτελούν οδηγό για τις κυβερνητικές πολιτικές και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε πλήθος θεμάτων, όπως η κοινωνική πολιτική και οι πολιτικές απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και την καινοτομίας, υγείας και αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης, μετανάστευσης κ.α.

Σκοπός της Διάσκεψης είναι να οικοδομήσει μια ανοιχτή διαδικασία, ξεκινώντας από τη βάση της κοινωνίας των πολιτών και να παράξει απτά αποτελέσματα. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η λογοδοσία, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ηλεκτρονική βάση αξιολογούμενων αποτελεσμάτων, δίνοντας τη δυνατότητα στους πολίτες να ελέγχουν την πορεία των αιτημάτων τους ενώπιον των Ευρωπαϊκών θεσμών και να αξιολογούν το βαθμό στον οποίο τα μεταρρυθμιστικά μέτρα προέρχονται μέσα από τα πορίσματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Το ενδεχόμενο μη ανάληψης δράσης σε ορισμένους προτεινόμενους τομείς θα απαιτεί επαρκή αιτιολόγηση.

Η ΟΚΕ Ελλάδος συμμετέχει ενεργά στο διάλογο για το μέλλον της Ευρώπης με την εκδήλωση που διοργάνωσε στην Αθήνα στις 4 Νοεμβρίου στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης από τον οποίο προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Αναγνωρίζεται ότι η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση αποτελούν αναντίρρητες προτεραιότητες και καλείται η ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις να λάβουν, κατόπιν των αναγκαίων αξιολογήσεων, όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε η μετάβαση αυτή να είναι συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, να δημιουργεί όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης, να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή, να προσφέρει νέες, αναπτυξιακές ευκαιρίες μέσω της ανακατεύθυνσης της έρευνας προς την πρόληψη και να ευνοεί την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων.

- Η ενεργειακή φτώχεια, ο ψηφιακός αναλφαριθμισμός, το υψηλό κόστος ενέργειας, η έλλειψη κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων μετάβασης για τις πάσης φύσεως επιχειρήσεις, και όχι μόνο, διακυβεύουν την ομαλή μετάβαση στη νέα εποχή και πρέπει να αντιμετωπιστούν συγχρονισμένα και αποτελεσματικά.
- Αναγνωρίζεται ότι οι νέες μορφές απασχόλησης δύνανται εν τη απουσία κοινού, σαφούς και προκαθορισμένου νομοθετικού πλαισίου να δημιουργήσουν ανισορροπία στην αγορά εργασίας και αποσταθεροποίηση στην οργάνωση των σχέσεων εργασίας, γεγονός που καθιστά επιβεβλημένη την αναβάθμιση του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Απαιτούνται θεσμικές συντονισμένες μεταρρυθμίσεις στο πεδίο της οργάνωσης και εφαρμογής των σύγχρονων μορφών εργασίας, που δεν θα επιτρέπουν την συνύπαρξη εργαζόμενων, επαγγελματιών ή επιχειρήσεων δυο ταχυτήτων.
- Απαιτούνται διακριτοί μηχανισμοί άμεσης αντιμετώπισης κρίσεων για τα θέματα φυσικών καταστροφών, προσφυγικών κρίσεων, αλλά και έξυπνες στρατηγικές διαχείρισης δημοσιονομικών κρίσεων των κρατών-μελών σε τυχόν περιόδους ύφεσης, με την εξαίρεση των δημοσίων ευρωπαϊκών και εθνικών επενδύσεων από τον υπολογισμό του ελλείμματος στους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών.
- Απαιτείται έγκαιρη δράση με τη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών και επιδημιολογικών μελετών και προγραμμάτων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην υγεία, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς προετοιμασίας για τυχόν επερχόμενες προκλήσεις στον τομέα αυτό και παράλληλη ενδυνάμωση των επιμέρους συστημάτων υγείας των κρατών-μελών με ενσωμάτωση της καινοτομίας και εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων
- Η αντιμετώπιση των ανισοτήτων, τόσο σε οικονομικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο αποτελούσαν και αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα της ΕΕ. Σήμερα ακόμα περισσότερο θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι ευπαθείς ομάδες, οι γυναίκες, οι πολύτεκνοι, τα άτομα με αναπηρία, οι νέοι έχουν τις ίδιες ευκαιρίες και δυνατότητες για εργασία, για επιχειρηματική πρωτοβουλία, για κοινωνική προστασία και πρόσβαση στην πληροφόρηση και τους πόρους χρηματοδότησης, καθώς και ότι ο διάλογος για την μέγιστη δυνατή αξιοποίηση εφαρμογής των πολιτικών ισότητας θα βρίσκονται διαρκώς στο προσκήνιο τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο συνεργασίας με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Η κοινωνική ένταξη πρέπει να παραμείνει στρατηγικός σκοπός της ΕΕ του μέλλοντος.
- Ο στόχος της σύγκλισης μεταξύ των κρατών- μελών σε οικονομικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό επίπεδο θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της Ε.Ε. προκειμένου να διατηρεί διαχρονικά την ενότητα και την συμπόρευση των μελών της.
- Αναγνωρίζεται ότι θα εξακολουθήσει και ίσως ενταθεί στις επόμενες δεκαετίες το φαινόμενο της μετανάστευσης των πληθυσμών στον πλανήτη με κύριο προορισμό τις ανεπτυγμένες χώρες και την ΕΕ, συνθήκη που οφείλεται είτε σε αναζήτηση ασφάλειας, εργασίας και καλύτερης ποιότητας ζωής των μετακινούμενων πληθυσμών, είτε σε αδυναμία πρόσβασής τους σε

φυσικούς πόρους (νερό, ξηρά εδάφη, υψηλές θερμοκρασίες). Οι χώρες που γεωγραφικά δύναται να αποτελούν πύλες εισόδου πρέπει να υποστηριχτούν με υποδομές και πολιτικές κατανομής και αλληλεγγύης για να αντέξουν το σημαντικό βάρος των προσφυγικών ροών, είτε για να ενσωματώσουν μέρος του πληθυσμού (ανάλογα με τη φέρουσα ικανότητα τους).

- Αναγνωρίζεται η ανάγκη ενδυνάμωσης του ρόλου της ΕΕ στο παγκόσμιο γίνεσθαι για τη διασφάλιση των όρων καλής γειτονίας και συνεργασίας σύμφωνα με τις επιταγές του διεθνούς δικαίου, με σκοπό την οικονομική πρόοδο και την εδαφική συνεργασία και συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να αναληφθούν θεσμικές πρωτοβουλίες συνεργασίας με τρίτες χώρες για να μειωθούν οι εστίες έντασης και να διαμορφωθούν συνθήκες ομαλής γειτνίασης και οικονομικής και κοινωνικής ζωής.
 - Χρήσιμο θα είναι η ΕΕ και η χώρα μας να αναλάβουν την πρωτοβουλία για τη διαμόρφωση ενός σχεδίου θεσμικής ενδυνάμωσης των όμορων χωρών που ανήκουν στη Β. Αφρική, τα Μέση Ανατολή, και ενίσχυσης των δεσμών συνεργασίας με τα Δυτικά Βαλκάνια.
- Η εξωτερική πολιτική της ΕΕ δεν θα πρέπει να αφήνει περιθώρια όξυνσης των σχέσεων γειτονίας και αμφισβήτησης των γεωπολιτικών όρων και εθνικής κυριαρχίας, ειδικά στις χώρες της περιφέρειας.
- Οι αξίες της αλληλεγγύης και της συνεργασίας πρέπει να διαφυλαχτούν τόσο ως προς τη διακηρυκτική τους ουσία, όσο και ως προς το περιεχόμενό τους. Ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να προετοιμάσει τα κατάλληλα εργαλεία και τις πολιτικές για την συλλογική αντιμετώπιση κάθε επόμενης κρίσης, είτε αυτή είναι οικονομική, είτε περιβαλλοντική, είτε υγειονομική με σκοπό τη διαχρονική διαφύλαξη της ειρήνης και της ευημερίας της.
- Η διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, αποτελεί δικλείδα ασφαλείας για κάθε κράτος δικαίου με επίκεντρο τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την κοινωνική δικαιοσύνη, την απαγόρευση και καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Η διεύρυνση των θεσμών συμμετοχής και οικονομικής δημοκρατίας, ώστε να περιλαμβάνουν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, των επιχειρήσεων, των νοικοκυριών, των οικονομικών δρώντων εν γένει και η αξιολόγηση των οικονομικών και κοινωνικών και δεικτών για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών, προσαρμοσμένων στις περιφερειακές ιδιαιτερότητες, δύναται να συμβάλλουν σημαντικά στην μείωση ή/και την απόλυση των αιτίων δημιουργίας φυγόκεντρων δυνάμεων εντός της Ε.Ε.
- Η υγειονομική κρίση κατέστησε σαφές ότι πρόσβαση στην κατάλληλη εκπαίδευση, ο ανοιχτός διαφανής διάλογος για τα επιστημονικά επιτεύγματα, η καθολική πρόσβαση των πολιτών σε αυτά, η έγκαιρη και ασφαλής πληροφόρηση αποτελούν όπλα των πολιτών απέναντι στη μάχη κατά των ψευδών ειδήσεων και του ανορθολογισμού. Η ΕΕ πρέπει συνακόλουθα να δημιουργήσει μηχανισμούς που θα προστατεύει τις κοινωνίες από εκτεταμένα φαινόμενα

διακίνησης ψευδών ειδήσεων (fake news) που απειλούν την κοινωνική συνοχή, και εν δυνάμει την υγεία των πληθυσμών.

Είμαστε αισιόδοξοι ότι η Ευρώπη, ωριμότερη πλέον, μέσα από τις κρίσεις που διήλθε φαίνεται, περνώντας από το στάδιο της ορθής διάγνωσης των προβλημάτων και της εφαρμογής κατάλληλων πολιτικών και θεραπεύοντας τα πραγματικά αίτια των φυγόκεντρων τάσεων και του ευρωσκεπτικισμού, να ανανύπτει και να ανακτά τον βηματισμό της.